

BORGARTING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 25.05.2012 i Borgarting lagmannsrett

Saksnr.: 11-054289ASD-BORG/01

Dommere:

Lagdommer
Lagdommer
Lagdommer

Ragnar Vik
Iver Huitfeldt
Hedda Remen

Ankende part	Baard Lunde	Advokat Magnus Stray Vyrje
Ankemoøpart	Bonnier Media AS	Advokat Rune Opdahl

Saken gjelder erstatning for krenkelse av opphavsrett til fotografisk bilde.

Bonnier Media AS (Bonnier) utgir motebladet Costume, som har et stort innslag av fotografier. Bård Lunde, som er profesjonell motefotograf etter opphold i New York, selger sine fotografier blant annet til flere magasiner. Han hadde tidligere tilbudt sine tjenester til, men ikke jobbet for Costume. Men da bladet planla et oppslag i nr. 45, februarnummeret 2010, med intervju og bilder av modellen og skuespilleren Jenny Skavlan, tok redaktør Vansessa Rudjord, som hadde ideen og allerede hadde vært i kontakt med Skavlan, kontakt med Lunde og engasjerte ham til å ta bilder. Dette ble gjennomført ved at Lunde leide studio, mens Costume valgte de klærne Skavlan skulle bruke og engasjerte frisør, sminkør og digital etterbehandling av bildene. Det ble tatt mange bilder, fem ble benyttet, ett av dem dekket førstesiden. Lunde har sendt regning for sitt arbeid med 17.600 kroner, mens Costume mener at betalingen skal være 11.600 kroner, men dette er ikke en del av denne saken.

Februarnummeret 2010 ble sendt til abonnenter onsdag 13. januar og var i salg fra mandag 18. januar. Etter å ha mottatt februarnummeret, tok VG (løssalgsutgaven) onsdag 13. januar kontakt med Rudjord med forespørsel om en mulig oppfølging i VG av "Jenny Skavlan-cover og intervjuet", noe Rudjord var positiv til. Da hun hadde det travelt, overlot hun til en medarbeider å følge opp kontakten med VG, som fikk oversendt bildene og en faksimile av "coveret". Lunde ble ikke kontaktet. Fredag 15. januar 2010 hadde VG en to siders presentasjon av Jenny Skavlan der faksimilen og tre av bildene i Costume ble benyttet. Jenny Skavlan ble også presentert på VG Nett med ett av bildene, men det ble tatt raskt bort og erstattet med et annet.

Lunde mener at Costume med Bonnier som ansvarlig har krenket hans opphavsrett til bildene ved å sende disse til VG uten hans samtykke og har krevd et pengebeløp av Bonnier. I forliksrådet i Oslo framsatte han 16. juni 2010 et krav på 500.000 kroner.

I stevning til Oslo tingrett 3. august 2010 satte Lunde fram krav om vinningsavståelse og vederlag, i påstanden kalt erstatning, med inntil 150.000 kroner. I tilsvaer 17. desember 2010 la Bonnier ned påstand om frifinnelse mot å betale 8.333 kroner. Rettmeklingsmøte ble holdt 20. oktober 2010, men forlik kom ikke i stand.

Oslo tingrett avsa 20. januar 2011 dom med slik **domsslutning**:

1. Bonnier Media AS dømmes til å betale kr. 10 000 – titusen – i vederlag til Baard Lundes enkeltmannsforetak.
2. Baard Lundes enkeltmannsforetak dømmes til å erstatte Bonnier Media AS kr. 143 340 – etthundreogførtitretusentrehundreogferti – i sakskostnader.

Bård Lunde har anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Ankeforhandling ble holdt 10. april 2012 i Borgarting lagmannsretts hus. Partene møtte med sine prosessfullmektiger. Bård Lunde ga partsforklaring og Vanessa Rudjord forklarte seg som vitne. Ytterligere fire vitner ga forklaring. Om bevisføringen vises det ellers til rettsboken.

Om saksforholdet for øvrig viser lagmannsretten til tingrettens dom og bemerkningene nedenfor.

Bård Lunde har i hovedtrekk anført:

Bildene er vernet av åndsverksloven § 1 nr. 6 som hans åndsverk eller av § 43a om hans enerett. Sondringen har ikke betydning for hans krav etter § 39b, jf. § 43a. Han har krav på nettofortjenesten av Costumes rettsbrudd, jf. åndsverksloven § 55 andre ledd, alternativt skal han ha et vederlag etter ulovfestet rett basert på markedspris for gjenbruken.

Oversendelsen av bildene til VG ble gjort for å skaffe Bonnier omtale. Costume oppnådde omtale over to fulle sider i en avis med et opplag på cirka 260.000 eksemplarer. I tillegg kom profilering på VG Nett, som daglig har over 1,5 millioner brukere. Oversendelsen førte til en både villet og påregnelig omtale. Bonnier hadde ikke oppnådd den samme omtalen dersom oversendelsen av bildene tenkes borte. Bonnier har tvilsrisikoen for et alternativt og hypotetisk hendelsesforløp.

Bildene er så vidt vesentlige i VGs oppslag at man ved utmålingen av den økonomiske verdi for Bonnier, må henføre hele verdien til bildene i samsvar med den neddempede hovedårsakslæren i P-pilledom II, Rt-1992-564.

Utmålingen av vinningsavståelsen må skje skjønnsmessig, blant annet under hensyn til oppslagets økonomiske verdi for Bonnier, hva Bonnier måtte ha betalt for annonser med tilsvarende effekt, samt Bonniers oppnådde fortjeneste ved at februarnummeret i 2010 solgte for 55.764 kroner over gjennomsnittet. I forlengelsen av Høyesteretts avgjørelse i Rt-2009-1568 (Arctic Challenge) skal det ikke bare ses hen til Bonniers sparte vederlag ved å bruke bildene uten tillatelse, men at Bonnier måtte ha betalt over 500.000 kroner for annonser av tilsvarende verdi. Kravet er likevel begrenset oppad til 150.000 kroner inklusive merverdiavgift og renter.

Alternativt må Bonnier betale vederlag med hjemmel i ulovfestede regler, jf. åndsverksloven § 55 sammenholdt med Rt-2009-1568 (Arctic Challenge). Partene er enige om Lunde har et slikt krav. Uenigheten knytter seg også her til utmålingen.

Vurderingen av vederlaget må ta utgangspunkt i Lundes alminnelige vederlagsnivå for lisensiering av eksklusive studiofotografier, som er 15.-25.000 kroner per bilde.

I mangel av konkret avtale om vederlaget må utmålingen foretas ut fra det alminnelige prinsippet i kjøpslovens § 45, at kjøper plikter å betale det selger krever så langt kravet er gjengs og rimelig, og det er det.

Prisene fra Scanpix representerer ikke gjengs pris for studiofotografier tatt av en frilansfotograf. Scanpix lisensierer arkivbilder tatt av ansatte fotografer. I tilfeller hvor Scanpix lisensierer bilder som i forhold til eksklusivitet er sammenliknbare med Lundes, ligger Scanpix' priser betydelig høyere enn byråets alminnelige priser. Heller ikke Dagbladets og VGs innkjøpspriser for kjendis- og privatfotografier gjelder sammenliknbar bransjepraksis.

I Rt-2009-1568 (Arctic Challenge) uttaler Høyesterett at det ved inngrep i rettighetene til personbilder ikke er særlig veiledning å hente i avtalepraksis. Høyesterettsdommens vederlag gir føringer for utmålingen også når det skjer inngrep i kommersielle billedrettigheter. Høyesterett forholdt seg i første rekke seg til idrettsutøverens personbilde som et kommersielt objekt.

Vederlaget kan ikke utmåles med basis i oppdragshonoraret fra Costume for den opprinnelige bruken av bildene. I likhet med mange andre frilans fotografer priser seg Lunde seg lavt ved hovedoppdraget, slik at han kan få frambrakt bilder og opparbeide portefølje som genererer framtidige lisensinntekter.

Som følge av Bonniers inngrep i hans lovbestemte enerett må det gis et skjønnsmessig påslag. Vederlagskravet er likevel begrenset oppad til 80.000 kroner inklusive merverdiavgift og renter.

Lunde tilbød under rettsmeklingen for tingretten saken forlikt mot å få 50.000 kroner inklusive merverdiavgift, renter og sakskostnader for forliksråd og tingrett. Dersom dette bruttobeløpet fordeles på tre fotografier, utgjorde kravet cirka 12.000 kroner per bilde pluss merverdiavgift. Forlikstilbudet bør få betydning for avgjørelsen av sakskostnadene, jf. tvisteloven § 20-3 og § 8-5 (5).

Bård Lunde har lagt ned slik **påstand**:

1. Bonnier Media AS dømmes til å betale Baard Lunde inntil kr 150 000. Beløpet inkluderer 25% mva.
2. Bonnier Media AS dømmes til å erstatte Baard Lunde sakens omkostninger for tingrett og lagmannsrett.

Bonnier Media AS har i hovedtrekk anført:

Tingrettens dom er i det vesentligste korrekt både med hensyn til bevisbedømmelse og rettsanvendelse. Selv om tingretten gir Lunde en kompensasjon som er høyere enn det Bonnier mener Lunde har rettmessig krav på, har ikke Bonnier funnet grunn til avledet anke over utmålingen.

Bildene ble tatt av Lunde på et betalt oppdrag for Costume. Bonnier har likevel akseptert at de ervervede rettighetene ikke omfattet rett til gjenbruk i media ved omtale av magasinet. Oversendelsen av bildene til VG og/eller VGs publisering er derfor en krenkelse av Lundes

rettigheter etter åndsverkloven § 43a, som gir fotografer enerett til å fremstille eksemplarer av og gjøre fotografier tilgjengelig for allmennheten.

Bonnier er enig i at Lunde etter åndsverkloven § 55 andre ledd kan kreve Bonniers nettofortjeneste ved den rettsstridige handlingen, uavhengig av skyld, men det er ikke mer enn de 10.000 kroner som tingretten tilkjente.

Bonnier er enig med tingretten i at det må være adekvat årsakssammenheng mellom rettsbruddet og nettofortjenesten. Andre faktorer som har virket inn på økt nettofortjeneste på salget av februarnummeret 2010, skal han ikke ha del i. Dette suppleres med den ulovfestede differanselæren ved utmåling av nettofortjeneste. Lunde kan ikke kreve mer enn differansen mellom nettoinntekter innvunnet ved den rettsstridige handlingen og inntekter som sannsynligvis ville vært innvunnet gjennom en alternativ, rettmessig handling.

Bonnier bestrider at kravet på nettofortjenesten må utmåles med utgangspunkt i besparelsen ved å slippe å annonsere i VG. Slik utmåling blir som tingretten har bygget på, for "fjern og spekulativ" til å kunne hjemles i åndsverkloven § 55 andre ledd. Under enhver omstendighet er VGs annonsepriser betydelig lavere enn det Lunde gjør gjeldende.

Bonnier bestrider ikke at utmåling av nettofortjeneste kan ta hensyn til sparte kostnader. Den adekvate kostnadsbesparelsen består i så fall i spart vederlag for gjenbruk av Lundes bilder, alternativt spart vederlag for å bruke andre eksisterende bilder av Skavlan eller ved å engasjere annen fotograf til å ta andre bilder av Skavlan. Slike besparelser overstiger ikke 10.000 kroner.

VG ville utvilsomt trykket oppslaget med Jenny Skavlan også uten Lundes bilder. På grunnlag av kravet til adekvat årsakssammenheng og differanselæren er Lundes krav på nettofortjeneste i utgangspunktet null kroner. Bonnier aksepterer likevel tingrettens tilnærming om at utmålingen av nettofortjenesten gjøres ved å beregne hvor stor andel av Bonniers meromsetning av februarnummeret 2010 av Costume sammenliknet med årsgjennomsnittet, som kan tilskrives gjenbruken av fotografiene.

Tingrettens vurdering av at 9.292 kroner, det vil si 1/6 av meromsetningen på 55.764 kroner, kan tilskrives billedbruken er svært raus, men aksepteres.

Lundes alternative krav på vederlag for bruken av bildene overstiger ikke 10.000 kroner.

Bonnier er enig med tingretten i at Lunde har krav på vederlag etter ulovfestet rett. Bonnier er videre enig med tingretten i at bransjestandard for (gjen)bruk av fotografier i media danner utgangspunktet for utmålingen.

Bonnier mener at vanlig betaling ved gjenbruk er et sted mellom null og 2.000 kroner per fotografi. Rettspraksis underbygger dette nivået. Det er ikke grunnlag for et pønalt påslag. Vederlagskravet overstiger således ikke 10.000 kroner.

Bonnier tilbød kort tid før hovedforhandlingen i tingretten at saken ble forlikt mot 10. 000 kroner i kompensasjon for rettighetskrenkelsen, pluss 40.000 kroner til dekning av sakskostnader. Dette må hensyntas ved vurderingen av sakskostnadene.

Bonnier Media AS har lagt ned slik **påstand**:

1. Anken forkastes.
2. Baard Lunde enkeltpersonsforetak dømmes til å betale Bonnier Media AS' sakskostnader for tingretten og lagmannsretten.

Lagmannsretten, som har kommet til samme resultat som tingretten, bemerker:

Partene er enige om at Bonnier har krenket Bård Lundes enerett etter åndsverksloven til å råde over fotografiene av Jenny Skavlan ved å overlate fotografiene til VG.

Lagmannsretten er i tvil om bildene er å betrakte som et fotografisk bilde etter åndsverksloven § 43a eller som et åndsverk etter § 1 nr. 6. Men lagmannsretten finner at dette ikke spiller noen rolle ettersom lagmannsretten i likhet med tingretten – som heller ikke fant det nødvendig å ta stilling til spørsmålet – bygger på at det rettslige grunnlaget for Lundes krav mot Bonnier uansett er det samme.

Lunde har krevd nettofortjenesten ved Costumes rettsbrudd etter åndsverkloven § 55 andre ledd, alternativt har han krav på vederlag for bruken etter ulovfestede regler.

Lagmannsretten behandler som tingretten først kravet om betaling av "nettofortjenesten ved den ulovlige handling", da den potensielt kan være større enn vederlaget for bruken av bildene.

Kravet på nettofortjenesten gjelder uavhengig av om krenkeren har vært i god tro, men med de begrensninger som følger av kravet til årsakssammenheng. Kravet har ikke et pønalt preg.

Det er gjort gjeldende at det ved vurderingen av nettofortjenesten må tas hensyn til at Costume har hatt en fordel tilsvarende hva det ville kostet å annonsere over to sider i VG, og at dette normalt er en kostnad i størrelsesorden 500.000 kroner. Kravet om vinningsavståelse er likevel begrenset til 150.000 kroner.

Lagmannsretten finner ikke at annonsekostnader er et relevant moment ved vurderingen. Det er opplyst at Costume ikke bruker annonser som salgsfremmende tiltak, og med den

gruppe magasinet henvender seg til, jenter i alderen 14 til 25 år, ville VG uansett ikke vært et aktuelt annonseorgan hverken over to sider eller i mindre format. Manglende "treffsikkerhet" som annonseorgan skyldes også at VG selges på mindre steder over hele landet og når et langt større publikum enn Costume som stort sett omsettes i byer og større tettsteder.

Lunde har ellers søkt å forankre kravet i at Costume har hatt en kommersiell fordel av oppslaget i VG. Lagmannsretten må legge til grunn at det var VG som tok initiativet og at presentasjonen i VG må sees som redaksjonell. Det er nok så at Costume som andre medier har en langsiktig profileringsfordel av å bli omtalt i andre medier, men lagmannsretten finner ikke at det er riktig at domstolene "omklassifiserer" medias eget skille mellom kommersielt og redaksjonelt stoff. Det er i alle tilfelle ikke grunnlag for å gjøre det her. Fordelen av omtale må i stedet komme i betraktning ved vurderingen av den konkrete salgsfremmende effekt.

Lagmannsretten bygger på at oppslaget i VG har hatt en salgsfremmende effekt for dette nummer av Costume. Det er enighet om at februarnummeret av Costume hadde et salg over gjennomsnittet for året som medførte en økt nettofortjeneste på 55.754 kroner. Lunde mener det er grunnlag for at han skal tilkjennes hele beløpet. Bonnier har innvendt at meromsetningen skyldes flere forhold.

For tingretten gjorde Bonnier gjeldende at meromsetningen kunne tilbakeføres til fire forhold:

- Navnet Costume på forsiden var uthevet med et såkalt *folietrykk*, som gir en slags metallisk effekt. Det gjør at bladet skiller seg ut fra andre i mengden og derfor selger bedre enn vanlig. Trykkekostnadene øker da med rundt 50.000 kroner, noe som gjør at denne effekten bare brukes av og til.
- I januar/februar avholder Costume et arrangement kalt *Costume Awards*, som Costume kaller "motebransjens viktigste prisutdeling" og som blir omtalt i media.
- *Idolstatusen* til Jenny Skavlan.
- *VG-oppslaget*, men med en halvdel på bildene og den andre på intervjuet.

Bonnier har ikke anket tingrettens dom, og har anført at lagmannsretten kan bygge på tingrettens vurdering som la vekt på tre forhold:

Retten er enig i at det spesielle folietrykk som var påført førstesiden av denne utgivelsen og som det er oppgitt bare brukes et par ganger i året, sannsynligvis ga ekstra oppmerksomhet. Retten er også enig i at Costume Award arrangementet har bidratt til salget av denne utgaven av bladet. Men retten er ikke enig i at virkningen av Jenny Skavlans idolstatus blant mange unge må komme i fradrag idet idolstatusen også øker verdien av oppslaget i VG der Lundes bilder inngår. Hvis det antas at hver relevant faktor har bidratt likt til det økte salget, og det deretter gjøres fradrag med en halvpart for at VG-oppslaget omfattet både bilder og intervju, utgjør den antatte

nettofortjenesten kr. 9 292. Retten legger dette beløpet til grunn som uttrykk for nettofortjenesten etter § 55 andre ledd.

Lunde på sin side har vist til litteratur og rettspraksis som gjelder samvirkende skadeårsaker, særlig til Erling Monsens doktoravhandling "Berikelseskrav, vederlagskrav og vinningsavståelseskrav", 2007. Monsens punkt 9.2.2 gjelder om utmålingen skal baseres på en differansevurdering. Punkt 9.3.2.3 gjelder forholdet der rettsbruddet utgjør en av flere samvirkende årsaksfaktorer, herunder relevansen av P-pilledom II, Rt-1992-64, og formuleringen der om at det er nok at årsaken er "så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den". Overført til vår sak er det anført at VG-oppslaget er "vesentlig" nok til at Lunde skal ha hele nettofortjenesten på 55.754 kroner.

Lagmannsretten kan ikke se at det er særlig veiledning å finne i Monsens punkt 9.2.2. Hans avhandling dreier seg om berikelseskrav som "sanksjon mot rettstridig inngrep i det markedsføringsrettslige etterlikningsvernet", se side 21. Hans konklusjon på side 437 der han avviser at utmålingen skal skje på grunnlag av en differansevurdering, gjelder vurderingen av det produktetterlikneren "sannsynligvis ville ha oppebåret dersom han *i stedet for* [kursivert av lagmannsretten] rettsbruddet hadde gjennomført et rettmessig handlingsalternativ", altså et hypotetisk tilfelle. Lagmannsretten ser dette som utslag av et ganske vanlig prinsipp på mange rettsområder om at man må finne seg i å bli vurdert etter hva man faktisk har gjort, ikke hva man alternativt kunne ha gjort.

Saken her gjelder ikke et hypotetisk hendingsforløp, men hva som er årsaken til Costumes faktiske nettofortjeneste i februar 2010. Costumes meromsetning og -fortjeneste skyldes utvilsomt ikke bare rettsbruddet, at VG brukte bildene. Det er ikke nødvendig å gå til P-pilledommen for å konstatere at det er årsakssammenheng også i forhold til bruken av bildene. Men denne dommen rekker ikke så langt at *hele* vinningen skal tilbakeføres til bildene, eller sagt med ordbruken der: det er ikke naturlig å knytte hele nettofortjenesten til rettsbruddet.

Lagmannsretten finner det ikke nødvendig å gå dypere inn i dette og anførsler knyttet til andre forfatteres vurdering av hypotetiske handlingsforløp eller skader med flere samvirkende årsaker. Her dreier det seg som nevnt om en vinning på Costumes hånd, og lovens ordning er at Lunde har krav på nettofortjenesten "ved den ulovlige handling". I forarbeidene til § 53 som ble någjeldende § 55, framgår det i Ot.prp. nr. 26 (1959-60) på side 110 at den er begrenset til "merinntekten". Lagmannsretten finner det klart at det som ellers uttales der, viser at det må foretas en konkret vurdering av bidraget fra rettsbruddet. Det kan være lite eller stort. Det er i saken her lett å tenke seg et alternativt hendingsforløp, for eksempel at Costume Awards hadde vært sendt på TV. I så fall ville bidraget fra bildene vært lite.

Lagmannsretten konstaterer at i dette tilfellet er partene enige om at utgangspunktet for vurderingen er 55.754 kroner. Beløpets størrelse og nøyaktigheten gjør skjønnet enklere enn mange andre skjønn som domstolene må foreta. Lagmannsretten legger til grunn at det er relativt enkelt å identifisere de faktorer som kan ha virket inn. De må alle anses som selvstendig virkende årsaker som samlet har bidratt til resultatet. Alle de tre faktorer tingretten har lagt vekt på, har med stor sannsynlighet samlet bidratt til beløpet. Det er ikke mulig å si noe sikkert om hvor mye de hver for seg har virket inn, men et skjønn gående ut på at de alle tre har hatt omtrent like stor betydning og at betydningen av VG-oppslaget må fordeles med en halvpart på bildene, må anses som godt innenfor det forsvarlige.

Tingretten har omregnet den antatte nettofortjenesten til 9.292 kroner, men ettersom det dreier seg om et skjønn, anser lagmannsretten at 10.000 kroner kan være passende som uttrykk for Costumes nettofortjeneste etter § 55 andre ledd. Tingretten har bygget på at ingen av bildene ble vist på VGs nettutgave. Det er ikke riktig, men de ble tatt bort svært fort, og lagmannsretten anser ikke at visningen der har hatt nevneverdig betydning.

Alternativt har Lunde krevd vederlag etter uløvfestet rett for bruken av bildene fastsatt etter rettens skjønn med inntil 80.000 kroner. Bonnier har ikke anket og holder seg også her til tingrettens vurdering på 10.000 kroner.

Lagmannsretten anser at kravet gjelder de tre bildene VG gjenga basert på originalen oversendt av Costume, men ikke faksimilen av "coveret", ettersom VG har full anledning til å bruke faksimiler fra andre trykksaker.

Lagmannsretten er enig med tingretten i at Bonniers innvendinger om at VG kunne ha brukt faksimile av alle bildene i stedet for å få dem oversendt fra Costume, er hypotetisk og ikke kan føre fram. Bonnier må her finne seg i å bli vurdert ut fra hva Costume faktisk valgte å gjøre, nemlig å oversende bildene, noe som for øvrig også gir en bedre kvalitet ved gjengivelsen i VG.

Bonnier har anført at Lunde ikke ville ha krevd noe vederlag hvis Bonnier hadde tatt kontakt før bildene ble oversendt til VG, og da tvert i mot ville ha vært fornøyd med ytterligere spredning. Lagmannsretten er enig med tingretten i at det ikke kan legges vekt på et hypotetisk samtykke.

Lagmannsretten legger til grunn at vederlaget skal baseres på markedsprisen, men finner det ikke nødvendig med noen omfattende drøfting av hva markedsprisen er. Lunde har vist til Rt-2009-1568, Arctic Challenge, der Høyesterett tilkjente erstatning med 80.000 kroner for uhjemlet bruk av et personbilde. Lagmannsretten finner det klart at saksforholdet der skiller seg så mye fra saken her at avgjørelsen ikke har noen overføringsverdi. Det samme gjelder bruk av bilder av kjente personer i blader som "Se og Hør" og andre avgjørelser

Lunde har vist til. Heller ikke vederlag for bruk og gjenbruk av bilder i reklameøyemed har noen overføringsverdi.

Lagmannsretten bygger på at når det i dag inngås avtale om bruk av bilder, omfatter avtalen vanligvis også gjenbruk. Det ble ikke gjort her, men det får likevel en viss betydning for vurderingen. Lagmannsretten bygger på at det ikke i noe fall er grunnlag for at Lunde skal ha noe mer for gjenbruken enn det han har krevd av Costume. I faktura fra Lunde 17. november 2010 er leie av studio oppført med 2.400 kroner, utlegg til mat til 200 kroner, fire bilder à 2.500 kroner til i alt 10.000 kroner, samt "cover" til 5.000 kroner. Det vil si at han har fakturert bildene med 15.000 kroner. Costume på sin side mener at dette er for mye og må baseres på Costumes vanlige vederlag på 1.500 kroner per bilde. Fratrullet utgifter til studio og mat, vil Costume betale 9.000 kroner for fire bilder og "coveret". Middelverdien av uenigheten om bildene er 12.000 kroner, men det må tas hensyn til at VG ikke brukte fire, men tre bilder og egentlig ikke skal belastes for "coveret".

På bakgrunn av vitneførselen og bevisene for øvrig anser lagmannsretten at markedsprisen for gjenbruk er omtrent halvparten av prisen for første gangs bruk. Selv om man da legger til grunn alle fire bilder og også "coveret", som altså tilsier en middelverdi på 12.000 kroner, vil det halve bli 6.000 kroner. Basert på vitner både fra Costume og andre, legger lagmannsretten til grunn at det også er en "markedspris" for den tabben det er å bidra til gjenbruk uten tillatelse, og at det tilsier et påslag på rundt femti prosent, det vil si 3.000 kroner. Med den usikkerhet som gjør seg gjeldende, er det etter lagmannsrettens mening ikke riktig med noe regnestykke, vederlaget for gjenbruken settes skjønnsmessig til 10.000 kroner. Det er det samme beløp som tingretten på et annet grunnlag – det også forsvarlig – kom fram til.

Dette innebærer at lagmannsretten både basert på kriteriet nettofortjeneste og vederlag for gjenbruken, har kommet fram til at Bonnier skal betale Lunde 10.000 kroner, det samme som han fikk i tingretten. Anken over realiteten har da ikke ført fram og den blir å forkaste.

Når det gjelder sakskostnadene nevner lagmannsretten at i rettsmøtting i Oslo tingrett 20. oktober 2010 tilbød Lunde et forlik:

Saken løses ved at saksøkeren [som lagmannsretten bemerker er feil for saksøkte] betaler motparten kr 50.000. Saksøkte [som lagmannsretten bemerker er feil for saksøker] vil trekke det varslede vederlagskravet for saksøkers [feil for saksøkte] krenkelse av saksøktes [som lagmannsretten bemerker er feil for saksøker] varemerke.

Bonnier tilbød:

Saken løses ved at saksøkeren [som lagmannsretten bemerker er feil for saksøkte] betaler motparten kr 30.000,-.

Etter dialog/e-postutveksling mellom partene, sendte Bonniers prosessfullmektige e-post til Lundes prosessfullmektige 30. november 2010 der han tilbød 50.000 kroner, hvorav 10.000 kroner som kompensasjon for bruk av bildene, mens 40.000 kroner gjaldt dekning av sakskostnader. Det kom ikke til forlik. Lagmannsretten finner det ikke riktig å legge vekt hverken på Lundes eller Bonniers forlikstilbud ved avgjørelsen av sakskostnadene

Bonnier har vunnet ankesaken og Lunde må erstatte Bonnier sakskostnadene, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, da lagmannsretten ikke finner at det er grunnlag for å anvende noen unntaksbestemmelse. Advokat Opdahl har lagt fram sakskostnadsoppgave der han har krevd 139.800 kroner for 8,25 timers arbeid fram til og med anketilsvaret, 72,25 timer fram til ankeforhandlingen og 6,5 timer for ankeforhandlingen. Tidsbruken er begrunnet med at saken har vært lagt an svært bredt fra Lundes side. Det har ikke kommet innvendinger mot oppgaven som lagmannsretten finner rimelig og nødvendig for en forsvarlig utførelse av ankesaken. Til illustrasjon nevnes at advokat Stray Vyrje har krevd et salær på 182.325 kroner.

Lagmannsretten skal legge sitt resultat til grunn for sakskostnadene for tingretten, jf. tvisteloven § 20-9 andre ledd, og anser at det ikke er grunnlag for å endre tingrettens kostnadsavgjørelse.

Dommen er enstemmig.

Dommen er avsagt etter utløpet av lovens frist på grunn av annet nødvendig arbeid.

D o m s s l u t n i n g :

- 1 Anken forkastes.
- 2 Baard Lundes enkeltmannsforetak erstatter Bonnier Media AS sakskostnader for lagmannsretten med 139.800 -etthundreogtrettitusenåttehundre- kroner innen to uker etter dommens forkynnelse.

Ragnar Vik

Iver Huitfeldt

Hedda Remen

Bekreftes for
førstelagmannen:

